Tylko do użytku służbowego.

MINISTERSTWO
INFORMACJI I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 13 LIPCA 1943 r.

/P o r a n n y/

Uwagi wstępne.

Sprawy polskie.

Berlin omawia obszernie przesilenie w rządzie polskim, a także artykuł b.amb.Daviesa na temat postulatów sowieckich. Po dłuższym milczeniu nagle tragedię gibraltarską skomentowała rozgłośnia Japońska w Batawii, nie odbiegając od tez Osi.

W Moskwie odbył się antyfaszystowski kongres uczonych, na którym zabierał głos prof. Parnas z uniwersytetu lwowskiego.

Sprawy ogólne.

Wypowiedzi Osi na temat inwazji Sycylji są mętne i sprzeczne ze sobą. Radio fińskie w sposób dość charakterystyczny ogranicza się prawie wyłącznie do cytowania komunikatów sojuszniczych. Kraje neutralne naogół powstrzymują się od ocen. Rzym zapewnia, że Włosi walczyć będą do ostatka i że jest to walka na śmierć i życie. W jednym z kościołów rzymskich kardynał Salotti odczytał modły o ocalenie Włoch; tekst modlitwy nadany został przez radio. Rozgłośnie [illegible]mieckie [illegible] ostro prez.Roosevelta z powodu depeszy Ojca Świętego. Ataki głównie w audycjach nadanych w językach ibe[illegible]. Stacja Osi znów mówią dość dużo o quislingu hinduskim Bosô. - Znamienna audycja Budapesztu.

I.

Dotyczące Polski.

BERLIN, NPD, po niemiecku, 10.VII. godz.20.15.

Zamordowanie Sikorskiego wstrząsnęło do głębi zaufaniem emigrantów polskich wobec angielskich żywicieli. Reperkusje nie ograniczą się tylko do stosunków polsko-angielskich i polsko-sowieckich, ale rozszerzą się także na emigracje z innych krajów europejskich.

Dnia 12.VII. godz.14.00.

Stanisław Mikołajczyk tymczasowy Premier polski, który w sobotę miał sobie powierzone zadanie utworzenia nowego gabinetu odbył w niedzielę rozmowy z przywódcami stronnic demokratycznych. Jak się zdaje zarówno jego przyjaciele polityczni, jak i on sam są zdania, że aby nowy rząd mógł działać na podstawie w pełni demokratycznej, konieczne są równe gwarancje polityczne. Te mogą być udzielone przez Prezydenta Republiki Raczkiewicza. Po pierwsze chodzi o dekret określający uprawnienia Naczelnego Wodza jako czysto wojskowe, nie zaś polityczne. Powtóre o zapewnienie, że przy wyznaczeniu nowego Prezydenta przez Prezydenta Republiki

musi nim zostać demokrata. Prezydent w swoim czasie wyznaczył jako swego ewentualnego następcę gen.Kazimierza Sosnkowskiego, nowego Wodza Naczelnego. Przywódcy demokratyczni są przeciwni temu, by prezydentura i naczelne dowództwo znalazły się w przyszłości w ręku jednego człowieka. Po trzecie potrzebne jest odnowienie zapewnienia Prezydenta Republiki, jakiego udzielił on gen.Sikorskiemu w październiku 1939 r. gdy gen.Sikorski tworzył rząd, że nie uczyni użytku z przewidzianej konstytucją możności mianowania Naczelnego Wodza bez zasięgnięcia zdania ministrów. Przyjąć można, że Mikołajczyk jasno przedstawił swój punkt widzenia Prezydentowi. w czasie długiej rozmowy w sobotę. Ponieważ Prezydent nalegał nadal by Mikołajczyk objął przewodnictwo gabinetu można stąd wnosić, że nie będzie się uchylać od udzielenia żądanej gwarancji. Mikołajczyk odbędzie zapewne nową rozmowę z Prezydentem w poniedziałek. Gdy, jak się oczekuje, Prezydent przychyli się do życzeń stronnictw demokratycznych, wówczas tworzenie gabinetu będzie szybko dokonane.

ALLOUIS, D-t.B.B.C., po niemiecku, 11.VII. godz.19.00.
Ukraińcy sformowali w Galicji dywizję S.S. Spodziewano się zgłoszenia 20.000 ochotników, zaś zgłosiło się 70.000.

Godz.20.00.
W Gau Gdańsk-Prusy Zachodnie otwarto drugi lokal, w którym mogą nocować krewni rannych żołnierzy. Pierwszy taki lokal otwarto przed paru miesiącami w Bydgoszczy.
W Łodzi otwarto niedawno Dom Rzemiosła Niemieckiego.

STAVANGER, D-t.B.B.C., po niemiecku, 11.VII. godz.07.30.
Ambasador Stanów Davies, który niedawno wrócił z Moskwy pisze w dzienniku amerykańskim, wychodzącym w Sztokholmie, że państwa bałtyckie, Ukraina, Białoruś i Besarabia należą do Związku Sowieckiego. Bolszewicy domagają się części Finlandii i części Polski. Moskwę interesuje zwłaszcza sprawa portów niezamarzających na wybrzeżu Pacyfiku i dostępu do Morza Śródziemnego. Moskwa kieruje wzrok na porty mandżurskie,Port Arthur i Dairen. Ponadto dla Sowietów ma ważne znaczenie możność korzystania z Dardanelli. Davies uważa, że bezpieczeństwo Sowietów może wymagać utworzenia "strefy obronnej" przylegającej do sąsiednich małych państw. /Ten sam temat omawia ALLOUIS, po niemiecku, godz.17.00. i Joyce w swej pogadance przez CALAIS, o godz.22.30./.

CALAIS, D-t.B.B.C., 10.VII. po angielsku, godz.23.30.
Donoszą ze Sztokholmu, że tamtejszy attache przy poselstwie Stanów prof. Harper został odwołany, ponieważ - zapewne pod wpływem alkoholu - pokazywał mapę, na której cała Karelia, prawie cała Polska i północna Norwegia wykazane są jako części Rosji Sowieckiej. Równocześnie miał on oświadczyć, że kolonię emigrantów norweskich W.Brytania i Stany zmusiły do dobrowolnego odstąpienia Sowietom północnej Norwegii.
W ukonstytuowaniu nowego rządu polskiego muszą być niemałe trudności, gdyż zapewne spora . część emigrantów polskich w Londynie znacznie mniej dziś się kwapi do obejmowania urzędów po lekcji jaką był los Sikorskiego.
W Warthewald założono obóz ćwiczebny dla 3.000 chłopców i dziewcząt z Norwegii, Danii, Holandii i Belgii, którzy zgłosili się ochotniczo do pracy rolnej na wschodzie.

Dnia 11.VII. godz.11.30.
Usunięcie Sikorskiego wywołało konsternację wśród rządów emigranckich w Londynie. Przywódcy tych rządów są zatrwożeni o własne bezpieczeństwo, zwłaszcza jeżeli chodzi o rząd jugosłowiański, którego stosunki z Sowietami, są podobne do tych, jakie wywołały śmierć Sikorskiego.

NBBS /Oś/, D-t.B.B.C., po angielsku, 11.VII. godz.21.30.
Trumna ze zwłokami Sikorskiego przybyła dziś na dworzec Paddington. Gdy trumnę wynoszono z pociągu wielu nacjonalistów polskich płakało.
Jakkolwiek brak oficjalnej reakcji rosyjskiej na nominację Sosnkowskiego na Naczelnego Wodza wojsk polskich - doniesienia brytyjskie z Moskwy zapowiadają dezaprobatę rządu sowieckiego. Pamiętać trzeba, że Sosnkowski ustąpił z rządu Sikorskiego na znak protestu przeciw podpisaniu paktu sowiecko-polskiego.

ZEESEN, D-t.B.B.C., po portugalsku, 11.VII. godz.11.45.
Rząd Stanów odmówił wydania 100 milionów złotych w złocie należących do rządu polskiego.

TRANSOCEAN, D-t.B.B.C., po angielsku, 11.VII. godz.10.28.
Komisariat Rzeszy dla Ukrainy dzieli się na dwa rejony, jeden w zarządzie cywilnym, drugi - wojskowym. Na czele pierwszego, obejmującego 339.276 km.kw. i 16.900.000 mieszkańców, stoi komisarz Rzeszy Koch. Podlega mu sześciu komisarzy generalnych, tym zaś skolei 89 komisarzy z których każdy zarządza komisariatem rozmiarów prowincji niemieckiej. Na czele administracji rolnej stoją kierownicy rolni. Wyższymi urzędnikami są bez wyjątku Niemcy, natomiast administracja lokalna sprawowana jest przez osoby z pośród ludności miejscowej, jak n.p. burmistrze.

Godz.17.03.
Londyński korespondent Aftontidningen omawiając podróż Majskiego do Moskwy, podkreśla, że Benesz jest także w Moskwie. Przypuszczalnie więc obok zatargu rosyjsko-polskiego omówione będą i inne sprawy graniczne i terytorialne Europy południowo-wschodniej.

VICHY, D-t.B.B.C., po francusku, 11.VII. godz.19.40.
Pogadanka Filipa Henriot omawiająca dość obszernie śmierć gen.Sikorskiego według szablonu propagandy Osi.

RZYM, D-t.B.B.C., po włosku, 11.VII. godz.08.00.
Brytyjski M.P. Cunningham - Reid naiwnie zapytał w Izbie o przyczyny śmierci gen.Sikorskiego. Wśród lodowatego milczenia Izby speaker udzielił suchej odpowiedzi i na tem sprawę wyczerpano.

MOSKWA, po rosyjsku, 11.VII. godz.17.00.
W Moskwie odbyło się pierwsze posiedzenie Komitetu opieki nad dziećmi polskimi w ZSSR, zorganizowanego przez komisarjat ludowy wychowania. Zebranie otworzył komisarz wychowania Potiomkin. Przewodnicząca Z.P.P. tow.Wanda Wasilewska dała wyraz wdzięczności wszystkich Polaków w Związku Sowieckim za to co czyni dla nich rząd sowiecki. Przewodniczący komitetu Iwanienko podkreślił, że przez utworzenie komitetu rząd sowiecki jeszcze raz wykazał swą przyjazną postawę wobec narodu polskiego

i stwierdził, że komitet utrzymywać będzie ścisłą łączność z Z.P.P. Postanowiono zająć się przede wszystkim zapewnieniem ochrony zdrowia dzieci polskich.

Godz.14.00. do godz.16.50.

Sprawozdanie z antyfaszystowskiego kongresu uczonych. Przemówienie prof.Jakóba Parnasa: "Gdy Niemcy zaatakowały Europę, naród polski pierwszy stawił opór, lecz przeważające siły faszystowskie w krótkim czasie opór ten złamały. Pod jarzmem niemieckim cierpią przede wszystkim przedstawiciele nauki i sztuki. W Polsce Niemcy dopuścili się szczególnych zniszczeń i w szczególnie zacięty sposób tępią uczonych i artystów. Naród polski z uwagą i troską śledzi bieg walki z faszyzmem, informowany przez prasę podziemną. Uczeni polscy w Sowietach korzystają z opieki i szacunku. Naród polski nie złoży broni i nie wyrzeknie się swej kultury. Każdy Polak godny tego miana musi chwycić za broń dla walki z Niemcami.

BERNO, po francusku, 11.VII. godz.23.15.

W związku z twierdzeniami prasy niemieckiej, jakoby śmierć gen.Sikorskiego była spowodowana przez sabotaż, podkreślić trzeba, że w samolocie znajdowało się dwóch wybitnych Brytyjczyków, a także, że pilotem był Czech, który przewoził do Gaulla. Gen.Sikorski był gorącym patriotą i śmierć jego jest ciężką stratą dla jego kraju.

RIO DE JANERIO, D-t.B.B.C., po portugalsku, 11.VII. godz.01.00.

Staraniem poselstwa polskiego w poniedziałek o godz. 11 z rana odbędzie się nabożeństwo żałobne za duszę gen.Sikorskiego w kościele Candellaria w Rio. Tegoż dnia poseł polski mówić będzie przez radio o osobie gen.Sikorskiego w ramach "Hora do Brasil".

BATAVIA, D-t.B.B.C., po angielsku, dla Indyj, 11.VII. godz.17.30.

Gen.Sikorski został zamordowany dla usunięcia głównej przeszkody w porozumieniu aliantów ze Związkiem Sowieckim. Polacy przybrali ostrą postawę w związku ze sprawą Katyni i wkońcu Sikorski zerwał stosunki z Kremlem. Czasopisma polskie wychodzące w W.Brytanii, zawierały obraźliwe wzmianki o ZSSR i krytyczne uwagi o W.Brytanii i Stanach. Nie było cenzury, gdyż W.Brytania liczyła na złagodzenie zatargu w drodze interwencji dyplomatycznej. Lecz gen.Sikorski stawał się coraz bardziej antysowiecki, a wkońcu oświadczył, że Polska na wypadek zwycięstwa aliantów żąda Ukrainy, Prus Wschodnich i innych terytoriów. O brutalnym zdecydowaniu W.Brytanii usunięcia gen.Sikorskiego świadczy, że równocześnie zabito dwóch Brytyjskich M.P. dla upozorowania wypadku. Anglicy i Amerykanie winni są wywołania wojny, a w niemniejszym stopniu zabicia Darlana i Sikorskiego.

II.

O g ó l n e.

BUDAPESZT, D-t.B.B.C., po węgiersku, 11.VII. godz.01.00.

Czasppismo "Rojon Karpacki" podkreśla, że przyczyną bankructwa tego rejonu po roku 1918 był triumf zasady językowej przy tworzeniu państw. Celem naszym nie jest panowanie i przewaga Węgrów, lecz stworzenie warunków pomyślności jaką zapewniało

przez ostatnich 1.500 lat istnienie państwa węgierskiego. Tak więc naszym celem nie jest imperializm węgierski, lecz skupienie wszystkich sił narodowych rejonu karpackiego dla usunięcia nieuleczalnych zwolenników idei państw opartych na zasadzie językowej i przeciw wszelkim próbom narzucenia nam obcego imperializmu. Takim jest n.p. masoński pseudo-demokratyzm Benesza, słowiański jedynie językowo i pod względem świadomości narodowej, lecz w istocie swej pokrywający imperializm ciężkiego przemysłu narodu czeskiego zgermanizowanego w rodzaju, charakterze i w poglądach. W przeciwieństwie do tego, nasz system oparty jest na siłach porządkujących od stuleci i przeciwstawiających się niszczącej sile gwałtu.

RZYM, D-t.B.B.C., po portug[illegible], 11.VII. godz.22.40.
Pogadanka admirała Bernotti, dowodząca, że inwazja Sycylji może mieć podobny rezultat jak wypad na Dieppe.

BERNO, D-t.B.B.C., po niemiecku, 11.VII. godz.23.30.
Doniesienia z Madrytu stwierdzają, że według ocen niemieckich, alianci wysłali z Marocca do Syrji milion wojska.

RZYM, po angielsku, 11.VII. godz.21.30.
Gen.Eisenhower musi się liczyć z tym, że będzie potrzebował ponad milion ludzi dla zakończenia podboju Sycylji w przeciągu roku.

CALAIS, D-t.B.B.C., po angielsku, 11.VII. godz.22.30.
Z pogadanki W.Joyce : zdumiewa bezwstydna insynuacja, że Papież podziela sympatie polityczne Roosevelta. Takiej próby zakłopotania Papieża mógł dopuścić się tylko zarozumiały i niekulturalny chrześcijanin oszołomiony zwycięstwami odniesionymi nad imperium brytyjskim.

MOSKWA, po rosyjsku, 11.VII. godz.20.15.
Wezwanie do żołnierzy armii Własowa by przechodzili na stronę armii czerwonej. Zapewnia się, że będą dobrze traktowani a twierdzenia, że grozi im rozstrzelanie przez oddziały sowieckie, są kłamstwem niemieckim.